T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/326
KARAR NO : 2019/400
KARAR TR : 08.07.2019

ÖZET: 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.Otel Yatırımları Tic. ve San. A.Ş.
Vekili : Av. Ragibe Mutlu Karaçam
Davalı : Didim Kaymakamlığı

OLAY : Didim Kaymakamlığı'nın 17.07.2018 gün ve 345 sayılı İdari Yaptırım kararı ile, davacı M.Otel Yatırımları A.Ş. tarafından işletilen "A.M.H." isimli işletmede, İlçe Sağlık Müdürlüğü Didim Tütün Denetim ekipleri tarafından 14.07.2018 günü yapılan denetim sırasında, 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un 2. maddesinin ilgili fıkraları gereği kapalı alanda tütün ürünü tüketilmemesine ilişkin yasakların uygulanması ve tedbirlerin alınması ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmediğinden bahisle, 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca davacı şirket adına 10.510,00 TL idari para cezası verilmiş, Didim Kaymakamlığı İlçe Sağlık Müdürlüğünün tarihsiz, 61 sayılı yazısı ile davacı şirkete bildirilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

DİDİM (YENİHİSAR) SULH CEZA HÂKİMLİĞİ: 27.12.2018 gün ve D.İş:2018/839 sayı ile, idari para cezasının 4733 sayılı Kanun uyarınca verildiği belirtilerek, 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 10. fıkrasında da, "Bu kanun hükümlerine göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir." hükmüne yer verildiği, bu durumda başvuruya konu idari yaptırım kararına karşı yapılan itirazın değerlendirilmesinin ve sonuca bağlanmasının hâkimliklerinin görev alanına girmediği açıklanarak, başvurunun görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

AYDIN 1. İDARE MAHKEMESİ: 04.03.2019 gün ve E:2019/132 sayı ile, 4207 sayılı Kanun uyarınca tesis edilen idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Yasa'nın 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması nedeniyle görevli mahkemenin belirlenmesinde, 5326 sayılı Yasa hükümlerinin dikkate alınacağı belirtilerek, anılan Kanun'un 27. maddesi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 08.07.2019 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası temin edilmeden Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği görülmüş ise de, Başkanlıkça kesinleşme şerhli adli yargı kararı Mahkemesinden getirtilmiş olup, usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

4207 sayılı Kanun'un "Ceza hükümleri" başlığı altında düzenlenen 5. maddesinin ikinci fıkrasında, " (Değişik: 13/2/2011-6111/202 md.) 2nci maddenin (a) bendi hariç birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen yasakların uygulanması ve tedbirlerin alınması ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeyen işletme sorumlularına, mahalli mülki amir tarafından bin Türk Lirasından beş bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir."; on altıncı fıkrasında, "

(Ek: 13/2/2011-6111/202 md.; Değişik: 24/5/2013-6487/27 md.) Bu maddedeki cezaları gerektiren fiillerin bir yıllık dönemde tekerrürü hâlinde idari para cezası bir kat; ikinci tekerrürü hâlinde iki kat artırılarak verilir. Aynı dönemdeki üçüncü tekerrürde de iş yeri on günden bir aya kadar kapatılır." denilmiş; "Tütün ürünlerinin yasaklanması" başlığı altında düzenlenen 2. maddesinin birinci fikrasında ise, "Tütün ürünleri; a) Kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında,

b) Koridorları dahil olmak üzere her türlü eğitim, sağlık, üretim, ticaret, sosyal, kültürel, spor, eğlence ve benzeri amaçlı özel hukuk kişilerine ait olan ve birden çok kişinin girebileceği (ikamete mahsus konutlar hariç) binaların kapalı alanlarında,

c) (Değişik: 24/5/2013-6487/26 md.) Hususi araçların sürücü koltukları ile taksi hizmeti verenler dâhil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçlarında,

ç) Okul öncesi eğitim kurumlarının, dershaneler, özel eğitim ve öğretim kurumları dahil olmak üzere ilk ve orta öğrenim kurumlarının, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında,

d) Özel hukuk kişilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerde,

tüketilemez….." hükmü yer almıştır.

Olayda, dava 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmış olup, 4207 sayılı Kanun'da, idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, "(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fikrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ikinci fikrası uyarınca verilen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4207 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösteril-mediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. Madde-sinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Aydın 1. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Didim (Yenihisar) Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 27.12.2018 gün ve D.İş:2018/839 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Aydın 1. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Didim (Yenihisar) Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 27.12.2018 gün ve D.İş:2018/839 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 08.07.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ